

[Margrete Auken]

ned på det hele, for ellers går det ikke, og det, man med en vis ret kan frygte, er, at det stadig væk ikke er gået op for ret mange, at dette her altså er alvor.

Stinus (RV):

Jeg vil gerne indlede mit indlæg i denne debat med at understrege vigtigheden af, at kvindeaspektet sikres en central plads i dansk bistandspolitik som en integreret del af bistanden. Kvinderne i udviklingslandene skal naturligvis sikres adgang til de grundlæggende goder som sundhed, uddannelse og beskæftigelse. Men de skal også sikres adgang til produktionsmidler som jord, teknologi og kapital.

Det Radikale Venstre er overbevist om, at en forbedring af ulandskvindernes situation vil være af afgørende betydning for den bæredygtige udvikling, der tales om i Brundtland-kommissionens rapport. Og vi lægger vægt på, at Danida og Danmark er i forreste linje, hvad dette spørgsmål angår.

Det er almindelig anerkendt, at de gældssatte udviklingslande ikke kan spare sig ud af krisen, at deres produktion og eksport må forøges. Det kræver øgede kapitaltilførsler, men det kræver også en lempelse af de restriktioner, som i-landene opretholder på importen af både industrivarer og landbrugsvarer, således at ulandene får en fair mulighed for at øge eksportindtægterne.

Det Radikale Venstre vil gerne opfordre regeringen til specielt at se på dette forhold, når Danmark pr. 1. juli overtager formandskabet i EF. EF-Parlamentet har i flere debatter for nylig beskæftiget sig med dette problem og bl.a. udtalt, at en åbning af Fællesskabets marked for produkter, især fra de fattigste lande i verden, betyder bedre handelsbetingelser for udviklingslandene, og påpeget, at ulandenes bebrejdelser om protektionisme ikke kan afvises, og at de ikketoldmæssige handelshindringer i industrilandene har forværret udviklingslandenes situation yderligere. Som sagt opfordrer Det Radikale Venstre regeringen til at gøre en indsats for at få gjort noget ved dette forhold under EF-formandskabet.

Brundtland-rapporten inddrager også problemstillingen fred, sikkerhed, udvikling og miljø. Som eksempel på miljømæssige spændinger som kilde til konflikt nævnes de 10

mill. afrikanere, der i 1984-1985 flygtede fra deres hjem på grund af hungersnød – miljøflygtninge kaldes de. El Salvador nævnes som et andet eksempel. De grundlæggende årsager til den nuværende konflikt er lige så meget miljømæssige som politiske, idet de stammer fra problemer med ressourceforbrug i et overbefolket land.

Endelig nævnes som eksempel på miljøforårsaget konfliktrisiko den voksende konkurrence om vand til kunstvanding, industri og husholdningsbrug.

En trussel mod sikkerhed, som berører os alle, er de mulige konsekvenser af en temperaturstigning forårsaget af opbygningen i atmosfæren af kuldioxid og andre luftarter.

Et afsnit i Brundtland-rapporten drejer sig om udgifterne til våbenkulturen. Fravær af krig er ikke fred og skaber heller ikke nødvendigvis betingelserne for en bæredygtig udvikling, hedder det i rapporten, som også nævner, at de globale militæruddgifter i 1985 lå et godt stykke over 900 mia. dollars, og fortsætter, meget apropos vor hjemlige diskussion om produktion og transport af våben: »De fabrikker, som fremstiller våben, transporten af disse våben og udvindingen af mineraler til fremstilling af dem stiller alle kæmpemæssige krav til energi og mineralressourcer og yder deres store bidrag til forureningen og miljøforringelsen.«

Militæruddgifterne i udviklingslandene er siden begyndelsen af 1960'erne steget til det femdobbelte, 20 pct. af den udlandsgæld, som ikke-olieproducerende ulande pådrog sig i tiåret frem til 1982, kan tilskrives våbenimporten.

Som en særlig hilsen til os eller måske snarere til Sverige hedder det i rapporten: »Udviklingslandenes import af våben opmuntres somme tider af våbenfabrikanterne på grund af de betydelige profitter, som i sig selv kan opretholde våbenfabrikationen i de eksporterende lande. Ikke mindst på disse områder er der behov for en global holdningsændring.

Det er i det hele taget vigtigt, at alle aspekter af Brundtland-rapporten kommer til at indgå med vægt i fremtidige overvejelser om vor fælles fremtid, og her forekommer det naturligvis meningsløst, at en halv million videnskabsmænd er beskæftiget med våbenforskning verden over og tegner sig for omkring halvdelen af alle udgifter til forsk-